

ЗОРНИЦА

СЕДМИЧЕНЪ ВЪСТНИКЪ.

Зорница ся издава всякой Четвъртъкъ. Цѣна-та за единъ годинъ е едно бѣло меджидіе и половина, а за шесть мѣсеца три четвърти отъ бѣло меджидіе; въ кайме и въ пощенскы Турскы тимбры (пулове) 50 гроша за годинъ. Спомоществованіа-та трѣбва всякога да сж прѣдплатены и да ся испращатъ въ полицѣ, въ групѣ, въ кайме или въ пощенскы тимбры (пулове) Турскы, Иѣмскы, Прускы, Русскы или Французскы, на Редакторъ-тъ у Американъ Ханъ въ Цариградъ. Извѣстія ся вѣстятъ по 2 гр. на редъ-тъ.

Година 2.

ЦАРИГРАДЪ, ЧЕТВЪРТЪКЪ, 17 МАРТЪ 1877.

Брой 11.

ВЛИЯНИЕ-ТО НА ХРИСТИАНСТВО-ТО.

Иисусъ Христосъ самъ е казалъ че едно дърво ся познава отъ плодове-тъ си, т. е. че добро дърво не може да принесе лошъ плодъ, нито пакъ лошо дърво да принесе добръ плодъ. Нека Христіанство-то да ся сѣди отъ плодове-тъ му. Ако то е приносило лошъ плодъ, нека ся отхвърли като едно нѣско суевѣріе; но ако е приносило небесенъ плодъ, нека божественно-то му начало да ся приеме съ благодареніе.

Какво вліяніе Христіанство-то е имало върху свѣтъ-тъ? Ний отговарямы положително, че вліяніе-то на Христіанство-то е было добро, выишгъ добро, и само добро.

Нѣкон, обаче, може да кажатъ че онѣзи, които сж исповѣдали Христіанство-то, сж правили и добро и зло; и че много зло ся е сторило въ името на Христіанство-то. Това приемамы. Голѣмы и плачевны злины сж ся правили въ свято-то име на Христіанство-то, именно, неправедни боеве, тежки мѣченія и неисказаны свирѣпства. Скърбна истина е че человекѣ-тъ сж ся трудили, въ свято-то име на Христіанство-то, да похищаватъ политическѣ власти, да измѣчватъ свѣсти-тъ на други-тъ, да спиратъ напѣдѣкъ-тъ на истинскѣ-тъ цивилизаціи, и да управяватъ съ деспотическѣ власти земны-тъ народы. Всичко това е скърбна истина. Христіанство-то, обаче, отговорно ли е за тѣзи злины? Между онѣзи, които сж исповѣдали Христіанскѣ-тъ вѣрж, е имало мнозина лицемѣри, които не сж ся трудили за друго освѣтъ за своѣ-тъ си славж, и които сж исповѣдали Христіанство-то само за свои-тъ си интересы. Христіанство-то отговорно ли е за злы-тъ дѣла на такыва лицемѣры?

Мнозина други сж исповѣдали Христіанство-то само по име, безъ да сж приемали искренно ученія-та му и безъ да сж подчинявали животъ-тъ си на законъ-тъ му и на духъ-тъ му. Христіанство-то отговорно ли е за онова, което такыва человекѣ сж сторили?

Други сж приемали Христіанство-то искренно, но като сж тѣлкували злѣ ученія-та му, падали сж въ заблужденія. Христіанство-то, обаче, отговорно ли е за тѣхны-тъ погрѣшкы и заблужденія?

Други пакъ, които сж приемали Христіанство-то, не сж были свѣршено освобождены отъ силж-тъ на естествено-то развращеніе на человекѣскы-тъ родъ, и слѣдователно тѣ не сж показвали напълно въ животъ-тъ си истинный-тъ духъ на Евангеліе-то Христово. Христіанство-то отговорно ли е за тѣхны-тъ несвѣршенства? Не; Христіанство-то не е отговорно за онова което е было противно на ученія-та

му. То е отговорно само за онова, което ся е направило съобразно съ ученія-та му и съ духъ-тъ му. Вліяніе-то, което Христіанство-то дѣйствително е имало, и за което е отговорно, е двойко — лично или частно, и народно или общо. То ся е почувствовало въ сѣрдца-та и въ животъ-тъ на человекѣ-тъ, и още въ законы-тъ и въ учрежденія-та на народы-тъ; и никой не може да откаже че всичко, което ся е направило споредъ ученія-та на Евангеліе-то Христово и споредъ духъ-тъ му, е приносило благословенія на человекѣ-тъ и на народы-тъ.

Нека, първо, да разгледамы вкратцѣ какво е было общо-то вліяніе на Христіанство-то върху народы-тъ.

Мнозина отъ онѣзи, които сж изслѣдували този въпросъ добръ, сж убѣдени че повече-то отъ онова, което съставлява славж-тъ на ныѣшнѣ-тъ цивилизаціи, е было произведено отъ Евангеліе-то Христово. Нанстина, нѣкон отъ най-отличны-тъ историци положително утвърдяватъ че ныѣшна-та цивилизація — въ най-чисто-то и най-высоко-то значеніе на думж-тъ — е плодъ на Христіанство-то. Ако разгледамы нѣкон отъ элементы-тъ и отъ начала-та които съставляватъ славж-тъ на ныѣшнѣ-тъ цивилизаціи, ний ще ся убѣдимъ че за тѣхъ дѣжимъ твърдѣ много на Евангеліе-то Христово.

Нека начнемъ съ най-долній-тъ ѣ элементъ, именно съ богатство-то. Богатство-то само по себе си е добро нѣщо; то е необходимо за най-высока-тъ степень на народно-то благоденствіе. Истина е, че сиромашество-то не е всякога безчестно нѣщо; но безъ нѣкакво богатство нито гимнази и университеты могатъ да ся учредятъ, нито учебници да ся приготвятъ, нито библиотеки да ся основжтъ, нито пакъ частны лица могатъ да посвятятъ живота си за общо-то просвѣщеніе на народы-тъ. Богатство-то служи за толкова много полезны цѣли, щото най-высока-та цивилизація не може да ся постигне безъ него. Ныѣшна-та цивилизація, прочее, ся радва съ вещественны-тъ си скровища; но Христіанство-то много е помогнало за умноженіе-то имъ. Евангеліе-то Христово, когато ся приема искренно и сѣречно, прави мжжіе-тъ и жены-тъ трудолюбивы и умѣренны, и съ това съдѣйствува силно за придобываніе-то и упазваніе-то на вещественно-то благоденствіе. При това чиста-та нравственность, коѣто Евангеліе-то произвежда въ онѣзи, които сѣречно го приематъ, е единка-та вѣрна основа за онѣзи великы прѣдпріятія, чрѣзъ които вещественны-тъ источники на единъ народъ могатъ да ся развѣжтъ напълно. Человекѣ-тъ трѣбва да иматъ довѣріе единъ на други, за да съставятъ дру-

жества и да съдѣйствуватъ въ голѣмы прѣдпріятія. Евангеліе-то, като прави честны онѣзи които сѣречно го приематъ, произвежда това взаимно довѣріе, и по този начинъ прави възможны такыва голѣмы прѣдпріятія.

Истинска-та цивилизація, обаче, не ся славѣ толкова много съ богатство-то си, колкото съ благородно-то употребленіе на което ся посвятява. Тя ся радува съ безчисленны-тъ си благодѣнія и съ заведенія-та си учредены за нещастны-тъ отъ всякакъвъ видъ.

Богатство-то е едно благословеніе когато ся посвятява за благородны цѣли, но то е едно проклятіе когато ся употребява да задоволява человекѣскы-тъ страсти. Народы-тъ често сж посвятявали богатство-то си на роскошества, и съ това сж изнѣжвали народны-тъ си живость, развратявали сж народны-тъ си добродѣтели и сж съспивали себе си.

Богатство-то на ныѣшнѣ-тъ цивилизаціи щѣше да бѣде безчестіе нежели слава за неѣ, ако тя отхвърляше небесно-то ученіе на Иисуса Христа, който казалъ, «По блаженно е да дава нѣкой отъ колкото да зема,» и ако го расточаваше въ роскошества или го натрупваше отъ сребролюбіе.

Христіанство-то е сила-та, която и до днесъ запазва народы-тъ отъ развратъ-тъ, който въ минжлы-тъ вѣкове често е произлизалъ отъ голѣмы-тъ богатства. Хвала Богу, ныѣшна-та цивилизація е починала да приема повече и повече ученія-та Христовы, да учредява въ всякъ земѣ благодѣтельны заведенія и да умножава благодѣтельны службы. (Слѣдва.)

МОИСЕЕВЫЙ-ТЪ ИЗБОРЪ.

4.

Наконецъ ний трѣбва да разгледамы какъ Моисей е можилъ да направи такъвъ единъ изборъ. Отъ человекѣскы точкѣ зрѣнія, неговый-тъ изборъ ся види твърдѣ страненъ и даже неестественъ. Понеже тогава той не е знаалъ навѣрно, какъ бы направилъ Богъ за него, какъ е было възможно за него да ся оттегли отъ такыва пріяты палаты, да напусне такыва удовольствія и почести и да ся откаже отъ такыва почетны службы? Този е единъ практиченъ въпросъ който заслужва вниманіе-то ни. Моисей не ся е оттегилъ отъ царскы-тъ дворъ, защото той ся е считалъ за твърдѣ ученъ или за твърдѣ способенъ, и защото ся е надѣвалъ чрѣзъ свои-тъ си усилія да извърши нѣкое голѣмо дѣло. Моисей, макаръ и да ся е наричалъ сынъ на Фараоновж-тъ дѣщерѣж, и да е былъ ученъ въ всякъ-тъ Египетскѣ мѣдрость и силентъ словомъ и дѣломъ, е былъ единъ

смирентъ человекъ, и той никакъ не ся е уповавалъ на себе си. Той не ся е оттегилъ отъ Египтяны-тъ, защото ся е уповавалъ на свой-тъ народъ — на неговы-тъ добродѣтели и способности, и защото ся е надѣвалъ че тѣ, подъ негово-то ржководительство, ще станжтъ единъ славентъ народъ. Тогава какъ е можалъ той да смѣри себе си и да ся откаже отъ онѣзи нѣща, които человекѣ-тъ въобще считатъ за най-драгоцѣнны? Слово-то Божіе ни казва какъ той е можилъ да направи това, именно чрѣзъ вѣрж-тъ. Моисей е вѣрвалъ съ всичко-то си сѣрдце въ Бога, и за това той е отхвърлилъ почести-тъ и удовольствія-та на свѣтъ-тъ. Той е вѣрвалъ че Богъ е благъ, и че той е источникъ-тъ на всички-тъ благности и блаженства, които могатъ да задоволятъ человекѣскѣ-тъ души. Той е былъ толкова убѣденъ за върховенство-то на божественны-тъ благности, щото той щѣше да ся счита за окаяненъ, даже въ дворъ-тъ на Фараоновы-тъ, ако да ги нѣмаше; и напротивъ, той щѣше да ся счита за блаженъ, даже въ пустыни-тъ, ако да ги придобѣеше. Той е былъ толкова убѣденъ за съчувствіе-то и за благость-тъ на Бога, щото той е считалъ най-долній-тъ отъ неговы-тъ службы за по-блаженнѣ отъ най-высокы-тъ службы на Фараона. Той толкова е вѣрвалъ въ мѣдрость-тъ Божіи, щото той е считалъ всички-тъ человекѣскы ученія, въ сравненіе съ неѣ, за глупавы, и знаніе-то за Бога за най-высоко. Моисей толкова е вѣрвалъ въ правдж-тъ Божіи, щото той е былъ убѣденъ че Господъ щѣше да даде единъ по-славнѣ наградж на всякой вѣрентъ служж, отколкото венчкы-тъ земны царѣ можахж да даджтъ. Той е можилъ да направи такъвъ изборъ, защото той е ималъ ясны поніятія и силны убѣжденія за Бога. Богъ е былъ за него повече нѣщо отъ едно просто име, или отъ едно ветхо прѣданіе, или отъ едно праздно суевѣріе. Богъ е былъ за него едно сжщинско сжщество, едно славно лице, единъ милостивъ Отецъ и единъ благъ Владѣтель. Той е можилъ толкова лесно да отхвърли удовольствія-та на Египетскы-тъ Дворъ, защото чрѣзъ вѣржъ той бѣше вече вкусилъ отъ удовольствія-та, които ся намиратъ въ небесный-тъ Дворъ. Той е можилъ да прѣзре мѣдрость-тъ на учены-тъ, защото чрѣзъ вѣржъ той бѣше придобылъ нѣкон познанія за самага Бога. Той е можилъ да прѣзре глѣбны-тъ земны скровища, защото чрѣзъ вѣржъ той бѣше прѣдвидѣлъ неглыбнѣ-тъ наградж, коѣто Господъ щѣше да даде на вѣрнѣ-тъ си служж.

Прѣдмѣтъ-тъ за Моисея, който разгледахмы въ 4 члена, е не само единъ любопытентъ историческы въпросъ, но и единъ отъ практичны важность. Всякой

мъжъ и всяка жена ся призоваватъ да направятъ единъ изборъ подобенъ на Моисеевъ-тъ. Истина е че положеніе-то на Моисея въ нѣкои отношенія е было необыкновенно, и слѣдствія-та на изборъ-тъ му нѣкакъ извънредни; но пакъ всякой мъжъ и всяка жена трѣбва да си избережъ както Моисея между Бога и свѣтъ-тъ. Всички трѣбва да рѣшатъ дали ще прѣдпочетжъ Божіе-то одобреніе или почетъ-тъ коя-то иде отъ чловѣци-тъ, дали ще прѣдпочетжъ вѣрно-то исполненіе на длъжности-тъ си къмъ Бога и къмъ чловѣци-тъ, или наслажденіе-то на свѣтски-тъ удовольствія, дали ще цѣнятъ по-высоко чловѣческѣ-тъ мъдрости отъ божественнѣ-тъ, и дали ще посвятятъ животъ-тъ си за себелюбивы-тъ си цѣли или за Божіи-тъ службѣ.

Както за Моисея е было трудно да рѣши този въпросъ, тъй и за насъ е трудно да го рѣшимъ. Нека всякой, обаче, да бѣде увѣренъ, че макаръ Богъ и да не го почетъ толкова колкото Моисея, той безъ друго ще награди щедро всички онѣзи, които ся старажтъ да му служатъ вѣрно. Тѣхно-то блаженство ще прилича на Моисеево-то. Исусъ Христосъ самъ е обѣщавъ че ще благослови всякого който ся откаже отъ себе си и го послѣдува, и опытность-та на всички, които сж го пріели искренно за тѣхенъ Господъ, подтвърдила обѣщанія-та му. Дано Богъ да помогне на всякого отъ насъ да направимъ такъвъ уменъ изборъ какъ-то е былъ Моисеевъ-тъ, и да прѣдпочетемъ службѣ-тъ Божіи повече отъ всички-тъ грѣшны удовольствія на свѣтъ-тъ, защото тогава ще имамъ духовенъ миръ въ настоящій-тъ свѣтъ и вѣченъ животъ въ бѣдъжый-тъ.

ОКО-ТО.

(Продълженіе).

Въ първий-тъ си членъ върху този прѣдметъ видѣхмы колко благоприятно е мѣсто-то на око-то за службѣ-тъ, които то има да извършва, и още чудесный-тъ начинъ по който то ся запазва отъ вредъ. Въ настоящій-тъ си членъ нека да разгледамы само-то око, за да можемъ да ся научимъ какво чудесно орѣдіе е то.

Око-то е едно оптическо орѣдіе, назначено и построено така щото чловѣци-тъ и животны-тъ да могатъ да гледатъ съ него. Когато разгледамы съ внимание, ний ще видимъ че то е направено точно съобразно съ оптическы-тъ законы, т. е. око-то е съвършено приспособено на законы-тъ на свѣтлинѣ-тъ. Въ това отношеніе то е тъй искусно направено колкото най-добрий-тъ телескопъ, който чловѣци-тъ сж познали. И око-то и телескопъ-тъ сж направены споредъ сжщы-тъ оптически правила, но въ око-то има много повече искусство отколкото въ телескопъ-тъ. Чловѣци-тъ за да могатъ да видятъ нѣщо, едно изображение трѣба да ся образува върху единъ ципицъ или завѣсж въ задниѣ-тъ частъ на око-то, която е скачена чрѣзъ единъ нервъ съ мозъкъ-тъ. Какъ мозъкъ-тъ пріема такыва впечатленія ний не знаемъ, но знаемъ че той ги пріема. Въ око-то има разны ципици и жидкости отъ разны плътности, които така сж намѣстены и распоредены и иматъ такава силъ надъ лучы-тъ на свѣтлинѣ-тъ, щото изображение-то на прѣдметъ-тъ ся образува точно дѣто е ну-

жно, именно върху гореказаннѣ-тъ ципицъ или завѣсж. Тѣзи жидкости приличатъ по дѣйствиѣ-то си на стѣкла-та (лещи) на телескопъ-тъ и извършватъ сжщы-тъ службѣ. Прѣди телескопъ-тъ да бѣше ся устѣвршенствувалъ, една мъчнотія ся е посрѣщала, която ся е отмахнала едвамъ тогава когато дошло на ума на нѣкого да разгледа и да види какъ тѣзи мъчнотія е отмахната въ око-то. Мъчнотія-та е състояла въ това: свѣтлина-та, като прѣминува чрѣзъ стѣкла-та (лещи) на телескопъ-тъ, ся е раздѣляла на разны краски, така щото прѣдметъ-тъ ся е появявалъ съ краски, особенно крапца-та му. Когато изслѣдователн-тъ разгледахъ око-то, намѣрихъ че тѣзи мъчнотія е отмахната чрѣзъ употребленіе-то на кристалны жидкости направены отъ разны вещества, които имахъ различни силы върху лучы-тъ на свѣтлинѣ-тъ. Тѣ подражахъ наредбѣ-тъ на око-то и сполучихъ съвършено.

Око-то, обаче, е едно по-заплетено и по-искусно орѣдіе отъ най-добрий-тъ телескопъ, защото то има повече службѣ да извършва. Телескопъ-тъ е направенъ съ цѣль да гледа само на далечны прѣдметы, но око-то трѣбва да гледа и на ближны и на далечны прѣдметы. Споредъ оптическы-тъ законы това не може да стане безъ да ся натѣкмава орѣдіе-то споредъ разстояніе-то на прѣдметъ. Знаяло ся е че нѣкое измѣненіе трѣбва да става въ вжтрѣшнѣ-тъ наредбѣ на око-то, когато то ся обръща отъ единъ далеченъ прѣдметъ да гледа на единъ близенъ, но за дълго врѣме никой не е можалъ да открие какъ става това. Неотдавнашны-тъ изслѣдованія, обаче, открихъ че чрѣзъ единъ твърдъ искуснъ наредбѣ, три различни измѣненія ставатъ съврѣменно въ око-то когато то гледа на единъ близенъ прѣдметъ, така щото слѣдствіе-то е точно каквото е нужно. Око-то на всякой мъжъ, на всякъ женѣ и на всяко дѣте ся натѣкмава много пакти ежедневно съ научнъ точность споредъ законы-тъ на свѣтлинѣ-тъ, така щото тѣ могатъ безъ знаніе и безъ усилія да виждатъ ближны и отдалечены нѣща.

Друга причина има защо око-то трѣбва да ся нарича по-искусно оптическо орѣдіе отъ телескопъ-тъ. Око-то е така построено щото то може да употреби повече или по-малко свѣтлинѣ споредъ обстоятелства-та. Когато свѣтлина-та е чрѣзмѣрна, дупка-та, чрѣзъ която свѣтлина-та влиза въ око-то, става по-малка, но въ сжщо-то врѣме точный-тъ и крѣгообразенъ видъ ся запазва. Това не е лесна работа, но тя ся извършва отъ всякого безъ мъчнотій и даже безъ негово знаніе. Когато свѣтлина-та е твърдъ малка, око-то прави тѣзи дупкѣ по-гольмѣ, така щото повече свѣтлина може да влѣзе въ него.

Забѣлжително е че въ нѣкои отношенія очи-тъ на птици-тъ, а въ нѣкои други отношенія очи-тъ на рыбы-тъ различаватъ отъ очи-тъ на други-тъ животны, но въ всякой случай тѣзи измѣненія сж споредъ особы-тъ нужды на тѣзи животны.

Всякой, който разгледа добръ благоприятно-то положеніе на око-то, наредбѣ-тъ чрѣзъ който то ся запазва отъ вредъ, искусно-то му устройство съобразно съ оптическы-тъ законы, и съвършеннѣ-тъ му приспособимостъ на

нужды-тъ на чловѣци-тъ и на животны-тъ, трѣба да ся убѣди че око-то не е една случайна наредба, но едно благородно дѣло на единъ прѣмудръ Създателъ. Единъ отличенъ мъжъ е казалъ право, че изучаваніе-то на око-то е единъ добръ лѣкъ за безбожество-то.

НЫШѢШНЫЙ-ТЪ АНГЛІЙСКИЙ ПАРЛАМЕНТЪ.

III.

Посичаніе-то на Карла I, за което говорихмы въ послѣдній-тъ си брой, не рѣши изведиждъ главно-то преніе между него и Парламентъ-тъ му, ако и да помогна много за да приготви пѣть-тъ за рѣшителны-тъ събитія които го послѣдвахъ. Кромвелъ, който бѣше главный-тъ водителъ на Англійскы-тъ народъ въ сваяніе-то и въ погубваніе-то на Карла I, ся опрѣдѣли за покровителственъ Господаръ на Англійѣ, Шотландіѣ и Ирландіѣ. Но за голѣмо удивленіе, този чловѣкъ — поборникъ-тъ на народнѣ-тъ свободѣ, непріятель-тъ на тиранство-то на послѣдній-тъ царъ — установи едно тиранство подеспотическо и по-омерзено за народъ-тъ отколкото той бѣше опиталъ до тогава. Той ся относяше къмъ Парламентъ-тъ съ голѣмо прѣзрѣніе, и управляваше тъй както искаше, като ся подкрѣпяше отъ побѣдоноснѣ-тъ си войскѣ. Навѣрно това трѣбваше да научи Англійскы-тъ народъ че никой чловѣкъ — былъ той царъ или покровитель — не трѣбваше да ся повѣрва съ неограниченъ власть; но народъ-тъ бѣше медленъ да научи този урокъ. Когато Кромвелъ умрѣ, сынъ му ся труди за нѣколко врѣме да запълни мѣсто-то му, но напраздно. Народъ-тъ повика на прѣстолъ-тъ въ 1660 Карла II, сынъ-тъ на послѣдній-тъ царъ, но той направи единъ погрѣшкж за дѣто не направи никаквы условія съ него за свои-тъ правдини, които трѣбваше да има. Слѣдствіе-то бѣ че работы-тъ наскоро станяхъ почти толкова лошы за Англійскы-тъ Парламентъ и за народъ-тъ колкото тѣ бѣхъ по-напрѣдъ, понеже Царь-тъ ги накара да платятъ сжко за задоволеніе-то си съ възстановленіе-то на Монархіѣ-тъ. Народъ-тъ, обаче, тѣгли съ търпѣніе до 1685, когато Карлъ II умрѣ и ся насѣди отъ брата си Іакова II. Новыи-тъ царъ бѣше единъ чловѣкъ свирѣпъ, жестокъ, фанатикъ, суевѣренъ и съвършенъ тиранинъ. Само нѣколко мѣсеца бѣхъ доста да покажатъ характеръ-тъ му и управленіе-то му. Този пѣть, обаче, Англійскы-тъ народъ постигнъ благородно. Той искаше, ако бѣше възможно, да не ся пролива вече кръвъ, но той бѣше рѣшенъ да ся освободи; той искаше да има единъ установенъ Монархіѣ, но тя трѣбваше да бѣде конституционална. За това той влѣзе въ прѣговоры съ Вилхелма, Оранжевый-тъ Князь, който бѣше племянникъ и зеть на Царь-тъ; и, когато ся парѣди всичко, народъ-тъ посрѣщнж Вилхелма като царъ Вилхелмъ III, и позволи на Іакова II да избѣгне отъ Англійѣ слѣдъ 3-годишно-то му царуваніе, което ся счита въ Англійскѣ-тъ исторіѣ за най-лошо. Този голѣмъ прѣвратъ на 1688, обаче, не ся извърши безъ да ся направятъ нѣкои условія между народъ-тъ и Вилхелма. Актъ-тъ, нареченъ «Обявленіе на Права-та», слѣдъ като споменува причины-тъ които бѣхъ принудили

народъ-тъ да земе тѣзи мѣркѣ, продѣжавя да прави голѣмы и важны ограниченія на царскѣ-тъ власть, чрѣзъ които честы-тъ събранія на Парламентъ-тъ ся установихъ, народъ-тъ ся освободи отъ всички-тъ законы и дапоцы освѣнъ отъ онѣзи които ся одобривахъ отъ Парламентъ-тъ, редовны-тъ войскы ся унищожихъ, свобода-та на избираніе-то на Прѣдставители-тъ и на разискваніе-то въ Парламентъ-тъ ся оздрави, правосѣдіе-то ся придоби чрѣзмѣрны-тъ и жестоки-тъ наказанія ся унищожихъ, лична-та и народна-та свобода ся порѣчителствува, и всичка-та царска власть ся направи да зависи отъ волиѣ-тъ и отъ рѣшенія-та на Парламентъ-тъ. Така наконецъ ся довърши тѣзи голѣма побѣда; и Англій отъ тогати насамъ ся е управлявала отъ единъ ограниченъ и конституционаленъ монархъ.

Отъ тука почева ново-то поприще на Англійскы-тъ или по-добрь на Британскы-тъ Парламентъ, защото така ся е нареклъ слѣдъ съединеніе-то му съ Шотландскы-тъ въ 1707. Първа-та и най-важна-та мѣрка, която ся зѣ, бѣ да ся намѣрятъ нѣкои лица които да бѣдѣтъ отговорны за управленіе-то на народъ-тъ. За тѣзи цѣли понеже главна-та власть бѣше ся отчела отъ владѣтель-тъ, нужно бѣ да ся опрѣдѣлятъ свѣтници или министри които, подъ единъ припознатъ начальникъ да управляватъ работы-тъ на Държавѣ-тъ. На тѣхъ ся повѣри изпълненіе-то на рѣшенія-та на Парламентъ-тъ, и тѣ поехъ всичкѣ-тъ отговорность за свѣты-тъ, които щѣхъ да даватъ на Царь-тъ и за послѣдующы-тъ дѣйствиѣ. Едно голѣмо прѣобразование ся въведе и въ финанційно-то отдѣленіе на царство-то. Въмѣсто да ся гласоподава за единъ голѣмъ суммъ пары за народны-тъ издѣвленія, рѣши ся да ся гласоподава отдѣлно за потребны-тъ суммы за всякъ нѣщо, и Министръ-тъ на финанцій-тъ ся направи отговоренъ за тѣхъ. Вкрай-тъ на години-тъ той трѣбаше да покаже че тѣ сж ся издѣвили за нѣща-та за които ся е гласоподавало.

Но при всичко тава пакъ е ималъ нѣкои мъчнотіи съ които да ся борятъ Царѣ-тъ, като не можавъ сега да дѣйствуватъ направо по своему си, трудяхъ ся да придобыжтъ косвенно нѣкакво вліяніе въ Камары-тъ на Парламентъ-тъ. За тѣзи цѣли тѣ давахъ право на всяко лице, което ся намиращо даже въ най-долниѣ-тъ службѣ на правителство-то, да засѣдава въ Долниѣ-тъ Камарѣ, и чрѣзъ това средство тѣ можавъ да придобыжтъ вышгласіе-тъ върху нѣкой въпросъ който закачашъ тѣхны-тъ интересы. Парламентъ-тъ въ начало-то не съгледалъ колко голѣмъ бѣше това зло, но относъ ся стрѣснѣлъ отъ него, и го отмахналъ, като не позволилъ вече на чиновницы-тъ да засѣдаватъ въ Долниѣ-тъ му Камарѣ. Друго ужасно зло, което Парламентъ-тъ трѣбаше да отмахне, бѣше подароци-тъ и рушвети-тъ. Това зло бѣше станѣло обыкновенно; Царь-тъ често подкупуваше Народны-тъ Прѣдставители, и правосѣдіе-то ся пріенебрегаваше когато не ся поднасяхъ пары за придобываніе-то му. Парламентъ-тъ трѣбваше да употреби всичкѣ-тъ си дѣятельность за отмахнуваніе-то на това зло. Той рѣши че ако ся докажаше че нѣкой отъ членове-тъ му е земалъ нѣкакъвъ рушветъ да ся испажда изъ него.

Една още по-заплетена задача имаше да се рѣшава отъ Англійскій-тъ народъ и отъ Парламентъ-тъ. Министри-тъ, които съставляватъ кабинетъ-тъ, трѣбваше да се опрѣдѣлятъ отъ Царь-тъ; но наскоро станъ явно че тѣзи министри често се опрѣдѣляхъ, не защото бѣхъ способни за службы-тъ си, и не защото тѣ бѣхъ единички-тъ лица които можахъ да се намѣрятъ за тѣхъ, но защото тѣ бѣхъ любимци на владѣтели-тъ, или поне, такъва които да изпълняватъ онова което тѣ имъ заповѣдвахъ. Често министри се опрѣдѣляхъ на които политика-та бѣше противна на народи-тъ волю; и нѣкои отъ тѣхъ, на които поведение-то бѣше вредително, продължавахъ да занимать службы-тъ си вмѣсто да се изваждатъ отъ тѣхъ. Народъ-тъ само се вълнуваше и протестуваше противъ това зло, но никакво удовлетвореніе не можаше да придобие. Единъ вѣкъ слѣдъ прѣвратъ-тъ на 1688, обаче, общо-то мнѣніе почна да има такавъ силъ, особено когато печатъ-тъ станъ съвършено свободенъ, щото царіе-тъ не смѣяхъ вече да опрѣдѣлятъ министри, които народъ-тъ не одобряваше.

Между тѣмъ, Парламентъ-тъ самъ почна да пада въ твърдъ лошо сѣстояние. До когато вліяніе-то на прѣвратъ-тъ съществуваше като двигателъ, и до когато имаше работа за устрояваніе-то и прѣустрояваніе-то на Държавъ-тъ, Парламентъ-тъ изпълняваше доста вѣрно длъжностъ-тъ си за въ интересъ-тъ на народъ-тъ. Но слѣдъ врѣме, той постепенно мина съвършено подъ управленіе-то на богатъ-тъ и благороди-тъ часть отъ общество-то. И така управление-то на Държавъ-тъ влѣзе въ рѣцъ-тъ на малцина отъ най-богаты-тъ; и законодателный-тъ классъ напесе може-бы по-голъмы злины на Държавъ-тъ отколкото тираниство-то на древни-тъ царіе. Тѣжки и необмыслени даноци, които едвамъ докачахъ богаты-тъ, угнетявахъ по-сиромасы-тъ. Боеве се правяхъ по желаніе-то на аристокраціи-тъ, а пакъ народъ-тъ най-много страдаше отъ тѣхъ. Богати-тъ купувахъ всички-тъ правителственны службы, а онѣзи които ги заслужахъ, се държахъ долу. Тѣзи злины произведохъ незадоволствіе-то и негодование-то на Ирландіи-тъ противъ Англіиско-то Правителство прѣзъ 18-й вѣкъ; тѣ докарахъ плачеви-тъ Американскъ войнъ, и направихъ Англіи-тъ да изгуби онѣзи поселенія, които днесъ образуватъ Съединени-тъ Държавы у Америкъ. Тѣ продължавахъ да се умножаватъ повече и повече, додѣто, най-послѣ, въ 1832, се извърши единъ голъмъ правственъ прѣвратъ, чрѣзъ който Англійскій-тъ народъ обяви че Парламентъ-тъ трѣбва да прѣдставлява народъ-тъ, и да дѣйствува съобразно съ неговъ-тъ волю. Прѣобразователни-тъ Актове отъ 1832 и 1867, слѣдъ като посрѣщнахъ силно противленіе, турихъ се въ дѣйствиѣ. Тѣ искоренихъ съществуещи-тъ злоупотрѣбленія, и турихъ управление-то на Държавъ-тъ въ рѣцъ-тъ на народъ-тъ. Отъ това врѣме насамъ можемъ да кажемъ че Англійскій-тъ народъ дѣйствително се е управлявалъ самъ. Злоупотрѣбленія отъ по-малкъ видъ съществуватъ и до днесъ; и нито Парламентъ-тъ нито пакъ Министри-тъ сѣ достигли още до съвършенство, но за да се образова единъ народъ, който да може да проумѣва напълно правдины-тъ и от-

говорности-тъ на власть-тъ, изисква се врѣме. И онзи народъ, въ който съществува честно желаніе да върши онова което е право, и една рѣшителность да не се оставя да се злоупотребява отъ Царь, или отъ Парламентъ, или отъ Министерството, както може да се каже за Англійскій-тъ народъ, въ него има надежда за истински напрѣдѣкъ въ всяко отношеніе.

Прочее, такава е кратка-та исторія първо за какъ Англійскій-тъ Парламентъ е станълъ по-горещъ отъ царіе-тъ си, и послѣ за какъ Англійскій-тъ народъ е станълъ върховенъ, така щото Парламентъ-тъ да прѣдставлява неговъ-тъ волю. Тя е исторія-та на развитіе-то на народи-тъ силъ и на придобиваніе-то на народи-тъ свободъ чрѣзъ тѣрибніе-то, постоянство-то и самопожертвованіе-то на народъ-тъ.

Робертъ Томсонъ.

ВАЖНОСТЬ-ТА НА ВОДЪ-ТЪ.

Вода-та е главна-та механическа сила въ естество-то. Тя е главный-тъ двигателъ; тя движи горы и пълни долины. Всички-тъ скалы (канары), нѣсчны-тъ и варовиты-тъ камъни и плочи-тъ сѣ образували чрѣзъ дѣйствіе-то на водъ-тъ. На нейнъ-тъ разложителнъ силъ и на химическо-то и дѣйствіе ний дължимъ за полезны-тъ си минералы, за желѣзны-тъ, мѣдны-тъ, сребърны-тъ и златны-тъ си руды и даже за въглени-тъ. На физически-тъ и свойства ний дължимъ за росъ-тъ, дъждъ-тъ, снѣгъ-тъ и мразъ-тъ. Тя подкрѣпя растенія-та, доставя имъ хранъ отъ прѣстъ-тъ и ги запазва отъ чрѣзмѣрнъ топлинъ. Животны-тъ тоже зависятъ отъ ней. Но слѣдъ всичко това, слънчева-та сила е, която прави растенія-та да растятъ; тя е която движи всяко нѣщо въ свѣтъ-тъ, а вода-та е просто дѣецъ-тъ на слънце-то.

Ако водъ-тъ исчезнеше отъ земно-то лице, земя-та щѣше да бѣде въ сѣщо-то сѣстояние, въ което се намира сега луна-та. Ако и да имамъ толкова голъмо количество водъ, то пакъ е само 240,000-на часть отъ всичко-то земно вещество. Кристалидины-тъ скалы по земно-то лице сега съдържатъ по-голъмо количество водъ отколкото това, и щомъ наша-та земя истине доста за да поіе четири-тысящи на едно 0/0 отъ влагъ-тъ, океани-тъ ще исчезнатъ. Ако изгубимъ океани-тъ си, ний ще изгубимъ и атмосферъ-тъ си; порози-тъ на скалы-тъ ще поглѣгнатъ водъ-тъ имъ чрѣзъ притяженіе-то и земя-та ще бѣде въ сѣщо-то сѣстояние, въ което се намира сега луна-та.

Пола отъ скърби и страданія. — Има челоуѣци които излизатъ изъ скърби-тъ и страданія-та си очистени както злато-то се прѣчиства прѣзъ огнь-тъ. Всички-тъ спънки, скърби, и страданія, които тѣ срѣщатъ въ животъ-тъ си, имъ помагатъ да бѣдатъ по-способни и по-справедливи. Но има и други челоуѣци които никакъ не се ползуютъ отъ скърби-тъ и страданія-та си; тѣ ставатъ твърдоглави, огорчаватъ се и се отчайватъ. Тукъ ще кажемъ само че първыи-тъ классъ челоуѣци посрѣщатъ скърби-тъ и мѣнотинъ-тъ благо-разумно, а вторыи-тъ неблагоприятно.

ПОЛИТИЧЕСКИ НОВИНЫ.

ИСТОЧНИЙ-ТЪ ВЪПРОСЪ.

Слѣдующе-то извлечамъ отъ уводный-тъ членъ на *Таймсъ*:

Навѣрно може да се каже че криза-та на Источный-тъ Въпросъ е дошла. Никого отпонапрѣдъ по-важно съобщеніе върху този въпросъ отъ единъ държавъ на другъ не е ставало както става днесъ между Русіи и Англіи. Съдържаніе-то на това съобщеніе е че ако Велика Британія и другы-тъ Силы се съгласятъ да поддържатъ прѣдложеніе-та на Цариградскъ-тъ Конференціи и да поискатъ пріеманіе-то имъ отъ Портъ-тъ, Руско-то Правителство ще се задоволи да дѣйствува съгласно съ тѣхъ, и ще распусти войски-тъ си. Това съобщеніе се разглежда сега отъ Англійскій-тъ Кабинетъ. Каквото и да се мисли за условія-та му въ Англіи, по възтъ тѣ се считатъ за твърдъ умѣренны. Такова е мнѣніе-то на само-то Руско Правителство. Всичко което може да обиди гордостъ-тъ, да възбуди недовѣріе-то, или да противорѣчи на политикъ-тъ на нѣкои отъ Силы-тъ, особено на Англіи, не се явява въ прѣдложеніе-то на Генералъ Игнатіева. Англіиско-то Правителство възразява на насиліе, и въ него нищо не се споменува за това; нито за врѣме-то, прѣзъ което прѣобразованія-та трѣбва да се въведатъ въ Българіи и въ Босни, се споменува нѣщо. Въ Парижъ, въ Виенъ и въ Римъ прѣдложеніе-то на Русіи се е видѣло толкова умѣренно, щото нѣкои почнали да казватъ че тя има пары, други, че тя се бои отъ силны-тъ си съседы Германіи и Австріи, и трети, че приготовления-та на Турцы-тъ имъ правятъ да бѣде прѣдосторожна. Другы пакъ казватъ че съ отлаганіе-то на войнъ-тъ още за нѣколко мѣсеца, Турска-та Държава ще падне по-лесно и съ по-малки разноски. Но всички се съгласуватъ че Руско-то прѣдложеніе, било то искрено или не, е твърдъ умѣренно, и че ако миръ-тъ може да се оздрави върху него, никой не бы се двоумилъ да го пріеме.

Такова като е Руско-то прѣдложеніе, въпросъ-тъ за други-тъ Правителства е дали има нѣщо въ него което да ги принуди да го отхвърлятъ. Англіиско-то Правителство само може да има нѣкакво двоуміе за него. Ний вѣрваме че други-тъ Европейскы Правителства ще го пріематъ щомъ се извѣстятъ че Англія се е съгласила на него. Тогава, защо наше-то Правителство да се двоуми? Единичка-та причина е че то го е страхъ да не влѣзе въ нѣкое заплетено задѣженіе. Може да се мисли че макаръ да не се иска сега отъ Силы-тъ да употребятъ насиліе, споразумѣніе-то да употребятъ вліяніе-то си, ги туря въ единъ опасенъ пѣтъ, по който тѣ може да пактуватъ твърдъ бѣржъ и твърдъ далечъ. Това е възможно, но за постиганіе-то на единъ важнъ цѣль, толкова прѣдпазаніе не е нужно. Англіиско-то Правителство ще си остане господарь на свои-тъ си дѣйствиа; то ще сѣди за себе си какви свѣти ще дава и какви бѣлѣжки ще прави на Портъ-тъ; и то ще издирва само далѣ оплакванія-та на жители-тъ въ области-тъ сѣ справедливы или не. За това ако Русіи се задоволи съ това рѣшеніе, ний трѣба да го пріемемъ безъ двоуміе.

Когато разгледамы Игнатіево-то прѣдложеніе и видимъ колко е то умѣренно, ний дохождамы до заключеніе че трѣба да има нѣкои силны побужденія, които сѣго направили да е такава. Русіи не се оттегля отъ войнъ-тъ, защото единъ Протоколъ ѝ дава всичко което тя иска; тя прѣдлага Протоколъ-тъ, защото желае миръ-тъ, или иска да се покаже прѣдъ Европъ че го желае. Истина-та е че понеже частъ-тъ си приближава когато война-та, ако не се прѣдвари, трѣба да се почне, едно движеніе се е развѣлянувало въ Европъ, което може да има силно вліяніе върху рѣшеніе-то на нѣкое Правителство. Съ причини или безъ причини, идея-та прѣобладава че появленіе-то на войнъ-тъ въ Истокъ ще се послѣдва отъ твърдъ голъмы събитія, въ които Германія и Франція ще зематъ участіе, и въ които Австрія може да се увлече. Руско-то Правителство щѣше да се осажда отъ цѣлый-тъ свѣтъ, ако не покажеше нѣ-

кое средство за избѣгнваніе-то на единъ такавъ голъмъ опасностъ. Единъ Протоколъ отъ 6-тъ Силы не ще въспре Русіи, ако тя продължава да иска войнъ-тъ; но само-то прѣдложеніе за Протоколъ-тъ показва че се търси едно миролюбиво рѣшеніе на настоящъ-тъ кризъ, и за това ний се надѣваме че то ще се придобие.

ПОРТА-ТА И РУСИЯ.

Слѣдующе-то заемамы отъ *Московскъ-тъ Газетъ*:

Пактуваніе-то на Генералъ Игнатіева има нѣщо да прави съ Англійскій-тъ планъ, споредъ който трѣбва да се даде на Портъ-тъ единъ годниъ врѣме за туріи-то въ дѣйствиѣ на прѣобразованія-та ѝ. Русіи не е съвсѣмъ противна на таквъ планъ, но тя поддържа че ако се даде на Турціи единъ срокъ, и ако послѣдния-та не направи нищо прѣзъ него, да се зематъ насилственны мѣрки отъ Силы-тъ противъ ней. Князь Бисмаркъ, като говорилъ напоследѣкъ върху този въпросъ, казалъ че той се съмнѣва въ възможность-тъ за споразумѣніе-то на Европъ да земе общы мѣрки противъ Портъ-тъ. Колкото за Германіи, тя не желае да подпише единъ документъ, който може да ѝ увлѣче въ единъ общъ походъ на Балканскій-тъ Полуостровъ, и сѣщо-го може да се каже за Австріи и за други-тъ Силы, които го намиратъ за трудно нѣщо да се общаѣтъ какъ ще дѣйствуватъ слѣдъ единъ годниъ. Англіиско-то прѣдложеніе, за единъ годишенъ срокъ, прочее, може да се гледа като безуспѣшно. Генералъ Игнатіевъ се пріелъ много добръ въ Берлинъ, дѣто сѣ го увѣрили че както въ Русіи тѣй и въ Германіи, защита-та на Христіанскы-тъ права въ Турціи се счита сега за повелителнъ нужность. Нему се казало че Германія, за да упазнъ съюзъ-тъ на трима-та Императоры, ще се труди да убѣди Австріи да дѣйствува заедно съ Русіи, или поне да ѝ въздържи отъ да отиде на помощъ на Турціи въ случай на войнъ между Русіи и Портъ-тъ. Освѣнь това, Германія ще се труди да поддържа миръ-тъ върху Европейскій-тъ материкъ, ако война-та се отвори въ Турціи. За да даде по-голъмо увѣреніе на това, Германія не ще възрази да обяви че Русіи дѣйствува отъ страна на Европъ, и тя ще се труди още да направи и други-тъ Силы да усвоѣтъ сѣщый-тъ възгледъ. Германія, като изѣстива тѣзи политикъ, отказва се да пріеме нѣкое точно поръчителство за въ бѣдѣще, понеже тя не вѣрва че Англіиска-та политика може да се прѣдвиди каква ще бѣде слѣдъ 12 мѣсеца.

Виенскій-тъ дописникъ на *Л. Хералдъ* пише слѣдующе-то:

Партия-та въ Виенъ, която вѣрва въ поддържаніе-то на миръ-тъ, тѣкува пактуваніе-то на Генералъ Игнатіева въ Лондонъ като благопріятенъ знакъ. По-голъма-та часть отъ народъ-тъ, обаче, е на различно мнѣніе. Тя мисли че ако прѣговори-тъ да не посрѣцахъ мѣнотинъ, не щѣше да има нуждъ за Генералъ Игнатіева да се вижда лично съ Лордъ Дерби. Вѣроятно Англіискій-тъ Кабинетъ е телеграфисалъ въ С.-Петербургъ че той не бы пріелъ Протоколъ-тъ тѣй както Контъ Шуваловъ му го е прѣдставилъ, и Руско-то Правителство като е видѣло че не ще може да отмахне всички-тъ мѣнотинъ чрѣзъ телеграфъ-тъ, изведнѣжъ е дало заповѣдъ на Игнатіева да отиде въ Лондонъ. Додѣто прѣговори-тъ върху Протоколъ-тъ ставатъ, Русіи слѣда да се въоръжава съ голъмъ дѣятелность. Тя е порѣжала отъ единъ фабрикъ въ Берлинъ 50 локомотивы (паракоты) за Романскъ-тъ желѣзницъ, да ѝ се връчатъ изведнѣжъ, и търси да купи още 1,000 добры вагоны на ветхо, за да ги употребѣи за прѣпасиия на военны потребности. Въпросъ-тъ за Русіи да си земе назадъ Бессарабіи, който слѣдъ Кримскъ-тъ войнъ ся устѣпи на Романіи, и послѣдния-та да ся наградн отъ Турціи съ нѣкои островы по Дунавъ-тъ, е произвелъ нѣкакво вълненіе, но той не се гледа да има истинско значеніе.

СЪДЪРЖАНИЕ-ТО НА ПРОТОКОЛЪ-ТЪ.

Европейски-тъ вѣстници не сж съгласни върху съдържаніе-то на прѣдложеніи-тъ отъ Русіи. Протоколъ. Виенскій-тъ дописникъ на *Лонд. Таймс*, който въобще бива добръ увѣдоменъ, казва че той изиска прѣобразованіа-та за Българіи, Босна и Херцеговину, които Конференція-та одобри, съ исключение че Христіански-тъ валіи за тѣзи области не ще ся подтверждать и отъ Европейски-тъ Сили, и че вмѣсто да има чуждестранна Комисія, Порта-та сама ще бди надъ изпълненіе-то на тѣзи прѣобразованія. Съ други думи, Порта-та ще бже сама гаранція (поручительство) за изпълненіе-то на изискваніи-тъ прѣобразованія, и всички-та отговорности ся стоваря върху неіа.

Заклученіе-то на Протоколъ-тъ ся съдържа въ тѣзи думи: Подписавши-тъ настоящий-тъ Протоколъ Сили обявяватъ че си запазватъ право-то да размышляватъ отъ сега нататкъ върху начинъ-тъ на дѣйствиіе-то който трѣба да усвоиатъ, ако Турско-то Правителство не ся съобрази съ задѣлженія-та, които му ся налагаатъ чрѣзъ пріеманіе-то на прѣобразованія-та, които ся съдържатъ въ настоящий-тъ Протоколъ.

ДИПЛОМАТИЧЕСКА-ТА КРИЗА.

Телеграми-тъ въ сжботѣ ни явихъ че Англіи ся съгласява да подпише прѣдложеніи-тъ отъ Русіи Протоколъ, ако послѣдния-та ся задѣлжи да ся обезоружи. Понедѣлнични-тъ телеграми донесоха извѣстіе-то че прѣговори-тъ между Англіи и Русіи относително до Протоколъ-тъ ся считатъ за безуспѣшни, понеже Русія откажа да ся задѣлжи писмено да ся обезоружи. Лондонскій-тъ печатъ сега счита рѣшеніе-то на Источни-тъ Выпросъ съ миръ за невѣроятно.

Телеграми-тъ отъ сжщий-тъ день отъ С.-Петербургъ извѣстятъ че Руски-тъ полуофициални вѣстници отъ минѣла-тъ сжботѣ ся произносятъ въ полѣ на въоружаваніе-то. Тѣ укоряватъ языкъ-тъ на Англіискій-тъ печатъ, и обявяватъ че Англіиско-то Правителство отъ начало-то не е оставило на Русіи другъ изборъ освѣн да прѣтегли обидѣ и вредѣ или да отиде на бой. Руска-та телеграфическа Агенція казва че Руский-тъ Кабинетъ е слѣдвалъ да показва миролюбивіи-тъ си намѣренія даже до чрѣзмѣрность, и продължава да ги поддържа до настоящий-тъ часъ. Ако, прочее, война-та ся отвори, отговорность-та за неіа ще падне само върху Англіи.

Единъ телеграмъ отъ 12 того казва че Тройни-тъ Сюзъ на Императори-тъ Русскій, Австрійскій и Германскій ще ся поднови наскоро. Споредъ *Фаръ дю Босфоръ* този телеграмъ е безосновенъ, защото Руски-тъ дипломати открили че Австрія е играла двослични-тъ роль прѣзъ врѣме-то на прѣговори-тъ въ Лондонъ, и че тя е причина-та за несполукъ-тъ имъ.

АНГЛИЯ И ТУРЦИЯ.

На 11 того въ Англіискѣ-тъ Долниѣ Камарѣ е имало разискваніе върху Турціи. Г-нъ Фосетъ, който е членъ въ тѣзи Камарѣ отъ свободолубивѣ-тъ партіи, говорилъ противъ Турско-то Правителство и укорилъ политика-тъ на Лордъ Биксфордъ като казалъ че всички-тъ Турски общини за прѣобразованіе сж съветни безъ поручительства. Сжръ Стифордъ Норткотъ, Министерскій-тъ водителъ въ сжщѣ-тъ Камарѣ, за оправданіе на Англіиско-то Правителство, обявилъ че то не е имало намѣреніе да напусне Христіански-тъ въ Турціи. Начало-то на Правителствени-тъ политика не ся е измѣнило. Тѣзи политика състои въ поддържаніе-то на Европейскій-тъ миръ, и въ защита-тъ на честь-тъ и на интереси-тъ на Англіи. Най-добро-то средство за тѣзи цѣли е да ся улучи Турско-то управление и послѣ прибавилъ: «Ако Турція откаже да послуша наши-тъ съвѣты, ний ще ѿ оставимъ да бже отговорна за себе си.» Разискваніе-то ся отложило.

РАЗНЫ НОВИНЫ.

Споредъ *А. Хералдъ* Турекій-тъ посланикъ въ Лондонъ телеграфисалъ на В. Везиръ че Порта-та трѣба да ся готви за бой. Въ слѣдствіе на това, заповѣдъ ся дало на

Хобартъ паша да трѣгне веднага съ всичкѣ-тъ флотѣ, който ся намира подъ негово-то управление за кмъ устіе-то на Черно Море за да бже готовъ за въ всякой случай. Послѣдний-тъ ся е съобразилъ съ тѣзи заповѣди въ вторникъ. И така прѣгледъ-тъ на Турекѣ-тъ флотѣ, който ся приготвяше да стане идущий-тъ понедѣлникъ въ присѣдствіе-то на Султанъ-тъ, ся отложилъ за по-тихи врѣмена.

Европейски-тъ вѣстници казватъ че когато Лордъ Дербі прѣдложилъ на Генералъ Игнатіева да вмѣсти единъ членъ въ Протоколъ-тъ, споредъ който Русія да ся задѣлжи да ся обезоружи, послѣдний-тъ му отговорилъ че обезоружаваніе-то на Русіи е единъ вѣтрѣшенъ въпросъ на Държавѣ-тъ, и този Протоколъ нѣма нищо да прави съ него.

За Черногорскіи-тъ пратеници ся казва че сега не настоявали толкова много да искатъ пристанище-то Спичъ, но за други-тъ си исканія тѣ още постоиствували. Споредъ *Фаръ дю Босфоръ* тѣ явили на Портѣ-тъ че се си отидатъ наскоро за Чернагорѣ. Сжщий-тъ вѣстникъ казва че новина-та, споредъ којто Черногорска-та войска нападнала ненадѣлно на Турско-то Шкодренско отдѣленіе, не ся е подтвердила.

Комисія-та, която бѣше опрѣдѣлена да прѣгледа смѣткы-тъ на покойни-тъ Султанъ Абдулъ Азиза и на Мурада V, е намѣрила че дългове-тъ на първи-тъ ся възкачатъ до 200,000 тур. лиры, безъ да ся включатъ дългове-тъ които е направилъ за построніе-то на джаміи и на други общы зданія; а дългове-тъ на втори-тъ възлазятъ до 800,000 т. лиры, отъ които поголѣма-та часть е направилъ прѣди въцаряваніе-то си.

Пресъ обнародва едни любопытнѣ Историѣ за Руски-тъ помощи на Чернагорѣ отъ 1711 насамъ. Владыка-та Даниилъ е пріемалъ 1,200 рубли ежегодно освѣн подароци-тъ за Церквѣ-тъ въ Цетинѣ. Всички-тъ послѣдующи Черногорскы владѣтели сж посѣщавали С.-Петербургъ, отъто сж пріемали помощи до когато духовна-та власть е била съединена съ свѣтскѣ-тъ, и Чернагора е зависала съвршенно отъ Русіи. Но въ 1851, когато Черногорскій-тъ Князь отхвърлилъ духовнѣ-тъ власть, Руски-тъ помощи прѣстанали. Наполеонъ III, обаче, като е искалъ да умножи влияніе-то си въ Истокъ, починалъ да плаща ежегодно на Черногорскій-тъ Князь 6,000 франгы. Отъ 1862 насамъ Русія пакъ е почнала да внася помощи-тъ си на Чернагорѣ, подъ разны имена. Подъ име-то за земѣи тѣ ѿ внося ежегодно 80,000 рубли, за дѣвическо училище 6,000 р., за други училища 6,000 р., за Книжницѣ-тъ 6,000 р., и за наслѣдникъ-тъ на Князь-тъ 6,000 р.

Отъ Римъ телеграфисватъ че единъ Черногорскы Агентниѣ купува оружія въ Италиѣ за Чернагорѣ.

Единъ телеграмъ отъ Бѣлградъ отъ 8 того казва че Пертевъ Есенди, Турекій-тъ особентъ Комисаринъ, ся пріелъ въ него денъ отъ Князь Милана, комуто той връчилъ новый-тъ ферманъ на Султана. И тѣи миръ-тъ между Сърбіи и Портѣ-тъ е вече сключенъ.

Отъ двама-та Сърбскы пълномощници, единий-тъ заминахъ тѣзи дни за Бѣлградъ, а другий-тъ остава въ столицѣ-тъ като Сърбскы Прѣдставителъ прѣдъ Портѣ-тъ.

Въ Англіискѣ-тъ Долниѣ Камарѣ Подсекретаринъ-тъ на министерство-то на Вышны-тъ дѣла обявилъ че Кабинетъ-тъ рѣшилъ да умножи за напредъ число-то на Консулы-тъ си въ Турціи.

Кабули Паша, Турекій-тъ Посланикъ въ С. Петербургъ, който ся намираше отъ нѣколко седмици насамъ въ Ц. градъ за поправленіе-то на здравіе-то си, ся поминахъ тѣзи дни.

Ахмедъ Мухтаръ паша, командантинъ-тъ на 4-то отдѣленіе на войскѣ-тъ, заминахъ въ понедѣлникъ съ нароченъ вапоръ за Трапезонъ, отъто ще отиде веднага за Ерзерумъ.

Руский-тъ Генералъ Новоселовъ ся поминахъ тѣзи дни отъ раны-тъ, които пріелъ въ Сърбскѣ-тъ войнѣ.

Подковникъ-тъ Деспотовичъ, настоящий-тъ главатаръ на Босненски-тъ възстанници, е родомъ Сърбинъ. Прѣди 25 години той отишълъ въ Русіи дѣто влѣзълъ въ царскѣ-тъ стражѣ. При появленіе-то на Сърбскѣ-тъ войнѣ той достигналъ до чинъ-тъ полковникъ, и наскоро слѣдъ това дохожда въ Сърбіи, и поставя въ Сърбскѣ-тъ войскѣ съ сжщий-тъ чинъ. Генералъ Страшировичъ и Полковникъ Деспотовичъ сж были начальници-тъ на войскѣ-тъ, която Генералъ Чернаевъ бѣше испратилъ да прѣвземѣ Акъ-Паланкѣ. Планъ-тъ на Чернаева като не успѣлъ, двама-та тѣзи чиновници ся оттеглили въ Бѣлградъ. Деспотовичъ слѣдъ като стоялъ нѣколко седмици въ този градъ, прѣминахъ въ Босна и зель управление-то на нѣколко възстанническы чети, дѣто ся намира и до днесъ. Бѣлградскій-тъ дописникъ на *Таймс* казва че той притяжава добры военны качества и че може да даде доста голѣми безпокойствія на военны-тъ власти въ Босна въ бждѣще.

Фаръ дю Босфоръ казва че по причинѣ на обезпокойствени-тъ новини, които сж ся пріели отъ Европѣ, единъ Съвѣтъ е станалъ въ Недѣлиѣ въ царскій-тъ палатъ, подъ прѣсѣдательство-то на Н. И. В. Султанъ-тъ. Въ този Съвѣтъ сж зели участіе: Сердаръ Екремъ, Министръ-тъ на Вышны-тъ дѣла, Министръ-тъ на Вѣтрѣшны-тъ дѣла, Министръ-тъ на Мореплаваніе-то, Министръ-тъ на Правосудіе-то и Командантинъ-тъ на 4-то отдѣленіе на войскѣ-тъ. Слѣдъ този Съвѣтъ, който е траялъ около 4 часа, Министри-тъ сж ся отправили на В. Портѣ, дѣто сж ся събрали изново подъ прѣсѣдательство-то на В. Везиръ.

Генералъ Игнатіевъ, прѣзъ врѣме-то на посѣщеніе-то си въ Англіи, е былъ гостиниѣ на Лордъ Салисбери. Чудно-то е че и Контъ Шодорнъ, Френскій-тъ извъреденъ пълномощникъ въ Цариградскѣ-тъ Конференціи, ся намѣрилъ въ сжщо-то врѣме въ Англіи, и ако и да былъ поканенъ да бже гостъ на Лордъ Салисбери, той отказалъ да пріеме призовкѣ-тъ му.

Бѣлградскій-тъ дописникъ на *Таймс* извѣстятъ на 6 того че Любопытнѣ, бывшій-тъ главатаръ на Херцеговинско-то възстаніе, който ся държеше въ затворъ отъ минѣла-тъ години насамъ въ Австріи, ся освободилъ, и сега ся намиралъ въ Бѣлградъ.

Отоманскій-тъ Парламентъ засѣдава сега въ всякой день освѣн въ петѣкъ и въ Недѣлиѣ. Повече-то отъ засѣданія-та му сж отворены за публикѣ-тъ. По настоящему той разиска още законы-тъ на самѣ-тъ Конституціи. *А. Хералдъ* изразява надеждѣ че той ще ся занимава дълго врѣме съ тѣхъ, защото, казва той, Държава-та не ся нуждае толкова много отъ законы, но отъ тѣхно-то изпълненіе. Той ся надѣва още че Прѣдставители-тъ въ Камарѣ-тъ ще искажатъ сжществующи-тъ злоупотрѣбленія въ области-тъ, които прѣдставляватъ, и ще прѣдложатъ нѣкои средства за отмахнуваніе-то имъ.

Г-нъ Ксенофонъ И. Жинифовъ, родомъ отъ Сѣрезъ, ся поминахъ въ Москвѣ на 15 минѣлаго. Българскій-тъ народъ загубва въ негово-то лице единъ отличенъ писателъ и поетъ.

Отъ Тулѣ ни явяватъ че нѣколко табура нови войници съ пристиганіе-то си въ този градъ почнали да нападатъ дюбенджии-тъ по чаршии-тъ съ най-гнусны и омразны псувни, съ плесници и съ боеве. Послѣдни-тъ щѣли да затворятъ дюкены-тъ си, ако Мютесарифинъ-тъ имъ да не былъ зель мѣрки за спирание-то на своеловно-то и враждебно-то поведѣніе на тѣзи войници. Граждани-тъ отъ този градъ ся чудятъ какъ могатъ да ставатъ подобни нѣща слѣдъ като Конституція-та прогласи че всички-тъ подданици на Османскѣ-тъ Държавѣ, безъ различіе на вѣръ и на народность, ще ся наричатъ Османцы и ще бждатъ равны прѣдъ законъ-тъ. При всичко това Тулчанци благодарятъ твърдѣ много на Мютесарифинъ-тъ си за дѣто ся старае да пази порядѣкъ-тъ и тишинѣ-тъ въ града имъ.

Селени-тъ отъ Сарнасухъ изразяватъ признательность-тъ си публично на Г-на Ю. Х. Димитрова за дѣто подарилъ едно годишно теченіе отъ Седм. *Зорницѣ* на училище-то имъ, и на онѣзи отъ съсѣды-тъ си, които сж подарили на училище-то имъ по 50 и по 100 гроша.

Ученици-тъ отъ Българско-то училище въ Сѣрезъ публично изразяватъ своѣ-тъ признательность къмъ родолюбивий-тъ си сънародникъ Г-на М. И. Бижовъ за дѣто имъ е подарилъ по едно 6-мѣсечно теченіе отъ Седмичиѣ и Мѣсечиѣ *Зорницѣ*.

ТЕЛЕГРАФИЧЕСКЫ ДЕНЕШЫ.

Берлинъ, 10 Мартъ. — Великий-тъ Дукъ Никола, сынъ на главни-тъ Командантинъ на Рускѣ-тъ южнѣ войскѣ, и племянникъ на Руский-тъ Царъ, пристигналъ въ Берлинъ, и поднесе на Императоръ Вилхелма сърданія-та на Руский-тъ Дворъ върху 80-годишнѣ-тъ празникъ на рожденіе-то му.

Лондонъ, 11 Мартъ. — Лордъ Дербі защитилъ въ Камарѣ-тъ на Лордове-тъ Сжръ Хенри Еліота отъ нападенія-та, които были исказаны противъ него.

Римъ, 12 Мартъ. — Мидхатъ паша пристигналъ въ Римъ. Той присѣдствува днесъ въ засѣданіе-то на Камарѣ-тъ на Прѣдставители-тъ.

Віена, 14 Мартъ. — Полу-официални-тъ Австрійскы вѣстници още ся надѣватъ за едно миролюбиво спогождѣніе въ Источни-тъ работы чрѣзъ Тройни-тъ Сюзъ на Императори-тъ. Върху този прѣдмѣтъ, за Тѣхны Величества ся казва че чакали мѣлніе-то на Портѣ-тъ върху въпросъ-тъ на обезоружаваніе-то.

Віена, 14 Мартъ. — Генералъ Игнатіевъ пристигналъ тука днесъ. Тѣзи сутрина той ся е разговарялъ съ Г-нъ Новикова, Руский-тъ посланикъ въ Виенѣ, около 1 часъ, и послѣ съ Контъ Андраши около 1 часъ. Въ сжщий-тъ день той ималъ посѣщеніе отъ Алеко Богориди, Турекій-тъ посланикъ въ Виенѣ, и отъ тамошнѣ-тъ Сърбскы прѣдставители.

Тѣзи вечеръ Игнатіевъ е на угощеніе у Контъ Андраши.

С.-Петербургъ, 14 Мартъ. — Русія не ще земе никакѣ рѣшителнѣ мѣркѣ додѣто Генералъ Игнатіевъ ся завърне въ С.-Петербургъ.

Віена, 15 Мартъ. — Генералъ Игнатіевъ ще ся пріеме днесъ отъ Австрійскій-тъ Императоръ на частнѣ ауденціи. Той ще бже на угощеніе тѣзи вечеръ въ царскій-тъ дворъ и веднага слѣдъ него ще трѣгне за С.-Петербургъ прѣзъ Берлинъ.

Лондонъ, 15 Мартъ. — Г-да Райалдъ, Фостъръ и Гладстонъ нападнали въ Долниѣ Камарѣ Сжръ Хенри Еліота, и протестували противъ завръщаніе-то му като Британскы посланикъ въ Цариградъ. Г-да Кокрейнъ и Буркъ, защитили посланикъ-тъ. Норткотъ, Министерскій-тъ водителъ въ тѣзи Камарѣ, казалъ че трѣба да ся зема въ вниманіе промѣненія-та и сжществующи-тъ мажнотѣи въ Турціи. Той прибавилъ че Турція припознава нуждѣ-тъ за улучшеніе-то на вѣтрѣшно-то си управленіе, и обявилъ че една насилственна политика бы унищожила усилія-та ѿ.

Лондонъ, 15 Мартъ. — Сжръ Стифордъ Норткотъ, Министерскій-тъ водителъ въ Долниѣ Камарѣ, казалъ че прѣговори-тъ за подписваніе-то на Руский-тъ Протоколъ още ся продължаватъ. Остава да ся рѣши още върху каквы условія той трѣба да ся подпише.

Віена, 15 Мартъ. — Генералъ Игнатіевъ заминахъ тѣзи вечеръ за Берлинъ. Виенскы-тъ полуофициални вѣстници утвърдяватъ че Сили-тъ още ся споразумѣватъ помежду си за подписваніе-то на единъ Протоколъ въ Лондонъ, и ся надѣватъ че, ако и да сжществуватъ тъмни облаци, миръ-тъ ще ся упазн.

Издава ся отъ Американско-то Евангелско Общество.

Редакторъ Т. Л. Байнгтонъ.
Въ Американъ-Ханъ.

Въ Печатницѣ-тъ на Д. Араміана
Агопѣанъ-Ханъ № 11.